

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 85/2012-70

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Ladislava Orosza o sťažnosti obchodnej spoločnosti V., s. r. o., K., zastúpenej spoločnosťou b., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. D. O., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/132/2010 z 18. mája 2011, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti V., s. r. o. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti V., s. r. o., K. (ďalej len „sťažovateľka“,

v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. M. S., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo/132/2010 z 18. mája 2011. Sťažovateľka doručila ústavnému súdu 30. januára 2012 odvolanie splnomocnenia advokátovi JUDr. M. S. a splnomocnila na svoje zastupovanie pred ústavným súdom spoločnosť b., s. r. o., B., konajúcu prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. D. O.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

«Sťažovateľ bol subjektom, ktorému bol na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu v S. určený dobývací priestor „G.“ (ďalej ako „rozhodnutie Obvodného banského úradu“ - v príslušnom gramatickom tvare). Rozhodnutie Obvodného banského úradu v S. bolo na základe podaného odvolania spoločnosťou R. s. r. o., , so sídlom R., Zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu K., oddiel: Sro, vložka č.:... (ďalej ako „R.“ - v príslušnom gramatickom tvare) preskúmané Hlavným banským úradom. Hlavný banský úrad rozhodnutím, rozhodol o odvolaní R. tak, že odvolanie zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie Obvodného banského úradu v S. (ďalej ako „rozhodnutie Hlavného banského úradu“ - v príslušnom gramatickom tvare)...

R. následne rozhodnutie Hlavného banského úradu napadol žalobou podľa § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OSP“). Krajský súd v Košiciach ako súd príslušný na prejednanie a rozhodnutie v predmetnej veci o žalobe R. rozhodol rozsudkom vydaným pod č. k. 7S/25/2009-207 zo dňa 03. 02. 2010 tak, že žalobu R. zamietol (ďalej ako „rozsudok Krajského súdu v Košiciach“ - v príslušnom gramatickom tvare). ...

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal R. odvolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky ako funkčne príslušný súd na prejednanie a rozhodnutie o predmetnom odvolaní rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach zmenil tak, že rozhodnutie Hlavného banského úradu, ako aj rozhodnutie Obvodného banského úradu zrušil a vec vrátil správnym orgánom na ďalšie konanie.

Podľa názoru sťažovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky porušil svojím postupom a rozhodnutím - rozsudok vydaný pod sp. zn. 2Sžo/132/2010 zo dňa 18. 05. 2011 základné právo sťažovateľa zaručené ako Ústavou Slovenskej republiky, tak aj pre Slovenskú republiku záväznou zmluvou o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.).»

Sťažovateľka tvrdí, že «Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, vnútorné rozporuplné, nekonzistentné, ignoruje skutkové zistenia a Najvyšší súd si svojvoľným spôsobom bez bližšej podrobne zdôvodnenej argumentácie osvojuje výklad, ktorý je v príkrom rozpore s jasným zákonným znením a navyše, ktorý je v rozpore s jeho vlastným výkladom prezentovaným v tom istom rozhodnutí a ktorý je v rozpore s doteraz ustálenou rozhodovacou činnosťou tak správnych orgánov ako aj súdov Slovenskej republiky.

1. Najvyšší súd na strane č. 23 ods. 3 uvádza cit.: „Je zrejmé, že správny orgán v oznámení z 3. januára 2005 uviedol ako dôvod určenia dobývacieho priestoru „G.“ inej organizácii prerušenie banskej činnosti žalobcu na čas dlhší ako tri roky, pričom túto lehotu počítal od 1. októbra 2001, hoci zákon účinný v tom čase žiadnu lehotu pre začatie dobývania neurčoval.“ (podčiarknuté sťažovateľom).

Najvyšší súd ďalej pokračuje (ods. 4) cit.: „Ako bolo uvedené vyššie, v prípade žalobcu mohla začať trojročná lehota uvedená v § 27 ods. 12 banského zákona plynúť až 1. januára 2002 a skončila 1. januára 2005, t. j. k tomuto dátumu bolo potrebné zo strany správneho orgánu skúmať, či žalobca začal alebo nezačal určený dobývací priestor „G.“ dobývať.“. (podčiarknuté sťažovateľom).

Uvedený záver Najvyššieho súdu ignoruje postup a zistenia uskutočnené, v rámci správneho konania. V rámci správneho konania bolo zistené (a medzi účastníkmi aj nesporné), že R. nezačal výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“ ani v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 dobývať. R. počas celého konania netvrdil, že výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“ začal dobývať a táto skutočnosť v správnom konaní ani nevyšla najavo iným spôsobom. Navyše, je potrebné zdôrazniť, že túto skutočnosť potvrdil aj konateľ R. v konaní na Krajskom súde v Košiciach. Uvedená skutočnosť je obsahom zápisnice z pojednávania konanom dňa 03. 02. 2010 na Krajskom súde v Košiciach. Je potrebné uviesť, že konateľ R. na predmetnom pojednávaní uviedol

d'alšiu podstatnú skutočnosť a to tú, že výsledky činnosti R. v dobývacom priestore „G.“ boli zdokumentované aj samotným R. a predložené príslušnému správne orgánu (strana č. 5 posledný odsek zápisnice z pojednávania na Krajskom súde v Košiciach.). Teda uvedené len podporuje záver, že správne orgány mali úplné podklady pre vydanie rozhodnutí a vo vykonanom konaní, ktoré predchádzalo vydaniu uvedených rozhodnutí nespochybniteľné dokázali, že R. v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 bez zavinenia 3 osôb len a len na základe vlastnej nečinnosti výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“ nedobýval. Tieto argumenty a dôkazy však Najvyšší súd vôbec nebral do úvahy a jednoznačné a nevyvrátiteľné dôkazy ignoroval. Rovnako ignoroval aj tú skutočnosť, že v správnom konaní sa lehota na troch rokov počítala od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 v kontexte, či R. v uvedenej lehote začal alebo nezačal výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“ dobývať. ...

Sťažovateľ uvádza, že názor Najvyššieho súdu o „povinnosti správneho orgánu skúmať či R. začal alebo nezačal určený dobývací priestor „G.“ dobývať v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 závažným spôsobom prehliada, že správny orgán takéto zistenie vykonal a náležite aj odôvodnil. Sťažovateľ na uvedení skutočnosť poukázal vo svojom vyjadrení k odvolaniu R. proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach. Uvedené skutočnosti sú zrejmé z odôvodnenia rozhodnutia Hlavného banského úradu, ktoré sú uvedené na strane č. 14 a nasl. rozhodnutia Hlavného banského úradu. ...

Názor Najvyššieho súdu je teda ničím neodôvodnený a nepodložený a správnym orgánom vytýka nedostatky v postupe, ktorého sa správne orgány nedopustili a úplne ignoruje správne a príkladmo zdôvodnené rozhodnutia správnych orgánov ako aj Krajského súdu v Košiciach. Podľa názoru sťažovateľa práve Napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím, ktoré v sebe nesie zjavné prvky svojvôle v rozhodovacej činnosti súdov a ako také zasahuje do ústavného práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

2. Úplne hypoteticky, aj keby správne orgány zle počítali plynutie lehoty (teda nie od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005) na začatie dobývania výhradného ložiska mastenca v dobývacom priestore „G.“ zo strany R. , tak vzhľadom na zistený skutkový stav, Krajský súd v Košiciach v rámci prieskumu zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov musel zistiť (a rozhodnutie takýto údaj aj obsahuje), že rozhodnutia správnych orgánov sú zákonné, pretože R. v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 výhradné ložisko mastenca v dobývacom

priestore „G.“ nezačal v uvedenej lehote dobývať. Teda jeho určenie inej organizácii bolo v súlade so zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení účinnom od 01. 01. 2002 do 31. 12. 2007 (ďalej ako „Banský zákon“ - v príslušnom gramatickom tvare).».

V súvislosti s aplikáciou zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona č. 558/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb. (ďalej len „banský zákon“), uvádza, že:

«Napadnuté rozhodnutie je vnútorne rozporné, keď na jednej strane Najvyšší súd uvádza, že pre postup podľa § 27 ods. 12 Banského zákona je potrebné skúmať, či R. začal výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“ dobývať v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 (vid'. bod 1 sťažnosti) a na strane druhej, bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia, tento právny názor a zákonné a kogentné kritérium opúšťa a pre správny orgán formuluje nové, navyše obsahovo nejednoznačné a teda aj nepreskúmateľné, kritéria, ktoré sú v príkrom rozpore so kogentnými ustanoveniami zákona a s doterajšou rozhodovacou činnosťou tak na úrovni správnych ako aj súdnych orgánov. ...

Najvyšší súd uviedol (v zjavnom rozpore s jednoznačným znením kogentného zákonného ustanovenia), že nie je rozhodujúce, či v lehote od 01. 01. 2002 do 01. 01. 2005 došlo k dobývaniu ložiska, ale že rozhodujúce je to, či organizácia, ktorej bol dobývací priestor určený vykonáva nejakú činnosť za predpokladu, že sa nespráva špekulatívne. Teda, Najvyšší súd „prikázal“ správny orgán konať v rozpore s jasným zákonným znením a v rozpore s doteraz ustáleným výkladom ustanovenia § 27 ods. 12 Banského zákona. Porušovateľ stanovil nové obsahovo nejasné kritéria, ktoré nezodpovedajú zneniu Banského zákona ako aj účelu, ktorý sa má prostredníctvom ustanovení Banského zákona naplniť a to racionálne využívanie nerastného bohatstva (§ 1 Banského zákona).

Týmto spôsobom Najvyšší súd rozhodol aj nepredvídateľne. Najvyšší súd rozhodol bez toho, aby pred rozhodnutím oboznámil účastníkov aj s takouto možnosťou právneho posúdenia veci a tým odňal účastníkom (predovšetkým sťažovateľovi) možnosť konať pred súdom - argumentovať v rovine možnej polemiky sťažovateľa, prípade Hlavného banského úradu, s dôvodnosťou predmetného právneho posúdenia zo strany Najvyššieho súdu. Podľa

názoru sťažovateľa Napadnuté rozhodnutie je nepredvídateľné preto, že z pohľadu predchádzajúceho konania originálnym spôsobom posudzuje vec rozhodovanú pred správnymi orgánmi ako aj pred Krajským súdom v Košiciach a prijatím Napadnutého rozhodnutia Najvyšší súd zbavil sťažovateľa skutkovo a právne argumentovať v rovine polemiky s dôvodnosťou názoru porušovateľa prezentovanom v Napadnutom rozhodnutí. Inými slovami, argumentácia porušovateľa bola tak svojská (originálna), že ju nebolo možné nijak predvídať.

Podľa názoru sťažovateľa, táto v poradí „následná“ interpretácia jednoduchého práva všeobecným súdom je tak vážnym interpretačným excesom, že zasahuje a tým aj porušuje ústavné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Najvyšší súd zároveň týmto arbitrárnym právnym názorom, ktorý nemá žiadnu oporu v právnom poriadku zaviazal správne orgány, aby podľa neho postupovali pri ďalšom prejednávaní a rozhodovaní veci. Najvyšší súd, týmto postupom zasiahol do právnej istoty resp. legitímneho očakávania sťažovateľa, čo sa týka formulovaných právnych záverov a ich dôsledkov v právnom postavení sťažovateľa. Najvyšší súd zároveň týmto spôsobom porušil aj Ústavou garantované právo sťažovateľa vlastníť majetok zakotvené v článku 20 Ústavy. Sťažovateľ výhradné ložisko mastenca v dobývacom priestore „G.“, ktorý mu bol rozhodnutím správnych orgánov právoplatne určený začal dobývať v lehote stanovenej banským zákonom a za týmto účelom preinvestoval finančné prostriedky vo výške 15 644 000,- EUR. ...

Napadnuté rozhodnutie je jednak vnútorne rozporuplné, pretože Najvyšší súd vykladá v jednom rozhodnutí tie isté ustanovenia a to dvoma spôsobmi, pričom ten druhý je v zrejmom rozpore s kogentným znením príslušného ustanovenia a popri prvom výklade nemôže obstať pri žiadnej možnej interpretácii a na strane druhej prikazuje správne orgány, aby sa správali v súlade s touto druhou „nezákonnou“ interpretáciou. Je potrebné povedať, že už na prvý pohľad je zrejmé, že Najvyšší súd nemohol vyložiť ustanovenia § 27 ods. 12 Banského zákona tak, ako ich vyložil v druhom naznačenom zmysle, pretože takýto záver nie je možné vyvodiť pri žiadnej možnej (rozumnej) interpretácii týchto ustanovení. ...

Ďalej je potrebné uviesť, že Najvyšší súd nesprávne interpretuje § 27 ods. 12 Banského zákona, keď dospel k záveru, že správny orgán mal aj inú racionálnu možnosť ako určiť dobývací priestor inej organizácii po uplynutí zákonnej trojročnej lehoty.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že správny orgán bol povinný konať, tak, že po uplynutí tejto lehoty musel dobývací priestor (ak ho nechcel zrušiť) určiť inej organizácii (nemohol ho už určiť R.). Správny orgán, ak zistil naplnenie hypotézy právnej normy (uplynutie lehoty) obsiahnutej v § 27 ods. 12 Banského zákona, bol povinný aplikovať dispozíciu tejto právnej normy (určiť dobývací priestor inej organizácii).»

Sťažovateľka na základe skutočností uvedených v sťažnosti dospieva k záveru, že «Najvyšší súd v odôvodnení Napadnutého rozhodnutia vôbec nerešpektoval logické väzby medzi ustanoveniami Banského zákona, ktoré sa týkali obsahu pojmu „banská činnosť“ a „dobývanie“. Sťažovateľ k predmetnému uvádza, že interpretácia, ktorá takéto väzby prehliada a (v kontexte konkrétneho prípadu) vo svojom dôsledku uvedené pojmy neprípustným spôsobom stotožňuje je aj z ústavnoprávneho hľadiska neprípustná a vo svojom dôsledku je aj porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. ...

Napadnuté rozhodnutie vôbec nerešpektuje skutkové zistenia správnych orgánov, ich právne posúdenie ako aj právne posúdenie a náležité odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Košiciach. Najvyšší súd tieto skutočnosti neprípustným spôsobom prehliada bez akéhokoľvek odôvodnenia. Najvyšší súd sa bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia odchyľil od jasnej litery zákona, rovnako ako aj od doterajšieho „stabilného“ výkladu predmetných ustanovení Banského zákona a to tak na úrovni správnych orgánov ako aj na úrovni súdov. Sťažovateľ je toho názoru, že vyššie uvedený postup Najvyššieho súdu je tak závažnej intenzity, že tým Najvyšší súd porušil Ústavou garantované právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté rozhodnutie je rovnako neočakávané a to čo sa týka jednak výroku, ako aj dôvodov, na ktorých je postavené. Napadnuté rozhodnutie je aj z časti nepreskúmateľné, pretože Najvyšší súd vykladá tie isté ustanovenia tak odlišným spôsobom, že tento výklad nemôže popri sebe obstáť. Napadnuté rozhodnutie ako už bolo vyššie uvedené je v rozpore s jasným znením zákona ako aj s doterajšou rozhodovacou činnosťou a Najvyšší súd tento odklon nijakým spôsobom bližšie neozrejmil v dôvodoch Napadnutého rozhodnutia. Týmto spôsobom Najvyšší súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, pretože Napadnutým rozhodnutím porušovateľ narušil právnu istotu sťažovateľa resp. jeho legitímne očakávanie výsledku sporu, keďže Najvyšší súd podľa jeho názoru rozhodol v zrejmom rozpore s jednoduchým právom. Interpretácia

jednoduchého práva dosiahla podľa názoru sťažovateľa taký stupeň, že možno jednoznačne konštatovať, že šlo o svojvoľnú interpretáciu príslušných ustanovení, pretože závery ku ktorým porušovateľ dospel z aplikovaných ustanovení nevyplývali pri žiadnej možnej racionálnej a teda aj logickej interpretácii. Napadnutému rozhodnutiu chýba akákoľvek logická väzba medzi výrokom, zisteným skutkovým stavom, aplikovanými ustanoveniami zákona a interpretačnými závermi, ktoré porušovateľ z predmetných zákonných ustanovení vyvodil.».

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, ktorou je obchodná spoločnosť V. s. r. o., K., zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu K., oddiel: Sro, vložka č.:..., na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Sžo/132/2010 zo dňa 18. 05. 2011 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Sžo/132/2010 zo dňa 18. 05. 2011 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. M. S., so sídlom K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí a uznesením č. k. IV. ÚS 85/2012-20 z 24. februára 2012 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 8. marca 2012 predsedu najvyššieho súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd reagoval na výzvu ústavného súdu tak, že proti všetkým trom členom IV. senátu ústavného súdu uplatnil 24. apríla 2012 námietku predpojatosti, o ktorej I. senát ústavného súdu rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 223/2012-21 zo 16. mája 2012 tak, že nevyhlásil členov IV. senátu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v danej veci.

Predseda správného kolégia najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 29. mája 2012 (č. KP 4/2012-14, doručenom ústavnému súdu 5. júna 2012) okrem iného uviedla:

„Ad a): V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, pre posúdenie arbitrárnosti odôvodnenia rozsudku je kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým súd odôvodnil svoje rozhodnutie je ústavne a zákonne konformný, t. j. či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne a zákonne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy (mutatis mutandis II. ÚS 127/07). O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napríklad II. ÚS 127/07, I. ÚS 110/02). V predmetnej právnej veci aplikácia a výklad príslušných ustanovení banského zákona nie je popretím ich zmyslu. Práve naopak, najvyšší súd pri výklade sporných ustanovení prihliadol, v snahe zistiť úmysel zákonodarcu, aj na dôvodovú správu k novele banského zákona (zák. č. 588/2001 Z. z. vid' str. 18 napadnutého rozsudku). Podľa názoru najvyššieho súdu, odôvodnenie napadnutého rozsudku dostatočným spôsobom objasňuje právny základ rozhodnutia a postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje svoj nesúhlas s právnym posúdením veci najvyšším súdom, ktorý mylne vydáva za zásah do jeho ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku plne korešponduje s jeho výrokom, nie je svojvoľné, nakoľko sa odvoláva na právnu úpravu aplikovateľnú v rozhodnom čase a pri výklade zákonného ustanovenia vychádza okrem iného aj z dôvodovej správy k novele banského zákona, v ktorej zákonodarca jednoznačne vymedzuje svoj úmysel zmeniť právnu úpravu.

Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napríklad II. ÚS 87/07-10).

Ad b) V zmysle § 250ja ods. 3 a § 250j ods. 2 písm. c) OSP je dôvodom na zrušenie rozhodnutí správnych orgánov nedostatočne zistený skutkový stav, ako tomu bolo aj v tomto prípade (viď rozsudok str. 18 druhý a tretí odsek, str. 20 odsek dva) a nie čisto formálne nedostatky procesného postupu správnych orgánov, ako tvrdí sťažovateľ. Dôvody, pre ktoré najvyšší súd považoval postup správnych orgánov za nezákonný sú podrobne opísané v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.“

Predsedníčka správneho kolégia najvyššieho súdu tiež uviedla, že najvyšší súd netrvá na ústnom pojednávaní v tejto veci pred ústavným súdom.

Právny zástupca sťažovateľky v odpovedi na výzvu zo 6. júna 2012, doručení ústavnému súdu 19. júna 2012, okrem iného uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu. V stanovisku k vyjadreniu najvyššieho súdu okrem iného uviedol:

„Pod písm. a) svojho vyjadrenia Najvyšší súd uvádza, že jeho výklad príslušných ustanovení zákona bol ústavne konformný a nepopiera účel a zmysel zákona a že výrok jeho rozhodnutia má oporu v odôvodnení. Najvyšší súd neuvádza žiadne argumenty na podporu týchto svojich tvrdení. Naopak podrobnou argumentáciou v texte ústavnej sťažnosti bolo poukázané na konkrétne pochybenia Najvyššieho súdu (ďalšie argumenty predkladáme v bode 2 tohto listu).

Tvrdenie Najvyššieho súdu, že v dôvodovej správe k novele banského zákona zákonodarca vymedzuje úmysel zmeniť právnu úpravu je úplne irelevantné.

Je síce judikované, že skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s názorom Najvyššieho súdu sama osebe nemôže viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu, avšak v predmetnom prípade pochybenia Najvyššieho súdu spočívajú vo viacerých krokoch smerujúcich k ústavne nekonformnému a arbitrárnemu postupu a dosahujú takú intenzitu, že k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy jednoznačne došlo. ...

Sme presvedčení, že svojvoľný výklad Najvyššieho súdu v predmetnom rozhodnutí zásadne popiera účel a význam príslušných právnych predpisov.

Pochybenia Najvyššieho súdu vidíme okrem už uvedených skutočností v texte pôvodnej sťažnosti najmä vo výklade povinností banského úradu pri určení dobývacieho priestoru inej organizácii ako aj pri posudzovaní pojmu dobývanie.“

Vzhľadom na to, že tak sťažovateľka, ako aj najvyšší súd súhlasili s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od neho upustil, pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Hlavný banský úrad (ďalej aj „žalovaný správny orgán“ alebo „druhostupňový správny orgán“) prípisom doručeným ústavnému súdu 9. januára 2013 predložil v jeho prílohe súhrnnú správu o ďalšom postupe Obvodného banského úradu v S. (ďalej aj „obvodný banský úrad“ alebo „prvostupňový správny orgán“) ako prvostupňového správneho orgánu a následne Hlavného banského úradu ako druhostupňového správneho orgánu vo veci určenia dobývacieho priestoru G. Čo sa týka obdobia po vydaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/132/2010 z 18. mája 2011, v priloženom prehľade uviedol:

«OBÚ v S. v konaní o určení DP G. inej organizácii postupoval v súlade s rozsudkom č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 NS SR a získal veľké množstvo podkladov k napadnutému rozhodnutiu, vykonal analýzu pojmu dobývanie a jeho použitie v rozhodnutí aj odôvodnil. Ako sa uvádza v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011, bolo poukázané na to, že OBÚ v S. vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí z roku 2008 nezdôvodnil náležité použitie pojmu dobývanie, preto v ďalšom rozhodnutí bol tento pojem objasnený a odôvodnený tak podrobne, ako sa len dalo, čím splnil podmienku náležitého odôvodnenia tohto pojmu a dospel k jednoznačnému záveru, že R. v rozhodnom období v DP nedobýval, výhradný nerast dobývať nezačal a dokonca ani nevykonával banskú činnosť.

OBÚ v S. v napadnutom rozhodnutí logicky a racionálne vyjadril pojem dobývanie, pričom zohľadnil používanie tohto pojmu tak v odborných kruhoch, ako aj v iných právnych predpisoch. Pojem dobývanie a začatie dobývania bol banskými orgánmi, ako aj všetkými

osobami pôsobiacimi v banskej oblasti, ako aj všetkými účastníkmi konania používaný nepretržite a v nespočetne veľa prípadoch minimálne od účinnosti súčasného banského zákona a zákona o banskej činnosti.

OBÚ v S. v konaní o určenie DP G. porovnal objem finančných prostriedkov preinvestovaných spoločnosťou R. s predpokladanou požiadavkou na investície uvedenú vo Feasibility Studie. Keďže porovnaním bola zistená rozsiahla disproporcía medzi plánovanými a skutočne vynaloženými finančnými prostriedkami, bol to dôvod na to, aby sa týmito skutočnosťami zaoberal. O nedostatku finančných prostriedkov svedčia aj preukázané skutočnosti, ktoré nepopiera ani odvolateľ, a síce to, že spoločníci spoločnosti R. sa snažili získať investora, ktorý by otvárkou, prípravu a samotné dobývanie výhradného ložiska financoval. Keby R., resp. jeho spoločníci disponovali potrebnými finančnými prostriedkami, nevynakladali by úsilie na získanie ďalšieho investora. Ak uvedené úsilie vynaložili, svedčí to len o jednom - R. ani jeho spoločníci potrebné finančné prostriedky k dispozícii nemali. Táto skutočnosť však nemôže byť ospravedlnením nečinnosti v DP. Z podkladov, najmä z objednávok, zmlúv, výročných správ, ako aj z výpovedí svedkov OBÚ v S. preukázal, že R. vynaložil za účelom otvárkou výhradného ložiska veľmi málo finančných prostriedkov, oproti tomu, aký objem bol potrebný. Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že prevažná časť finančných prostriedkov bola spoločnosťou R. vynaložená pred 01. 01. 2002, teda ešte pred začiatkom lehoty, ktorú určil zákon na počítanie nečinnosti - nedobývania výhradného ložiska. V rozhodnom období, keď R. nevykonával v DP žiadnu banskú činnosť a podľa slov RNDr. O. R. prehodnocoval projekt, do otvárkou výhradného ložiska neinvestoval žiadne finančné prostriedky. Takýto postup v DP nemohol OBÚ v S. ohodnotiť inak, ako neefektívny a neracionálny, na ktorom Slovenská republika nemá záujem.

OBÚ v S. v konaní preskúmal aj stavebné denníky vedené spoločnosťou R., s. r. o. a S., s. r. o. a zistil, že údaje v nich obsiahnuté nie sú pre toto konanie podstatné. Neznamená to, že práce spoločnosti S. s. r. o. nevzal do úvahy, ako to tvrdí odvolateľ.

OBÚ v S. v rozhodnutí jednoznačne preukázal, že R. počas rozhodného obdobia vykonal prostredníctvom spoločnosti S. s. r. o. len určité dostavby povrchových objektov. Otvárkové banské dielo bolo bez povolenia OBÚ v S. zatopené a nebolo možné v ňom ani žiadnu činnosť pred odčerpaním vody vykonávať.

OBÚ v S. sa vysporiadal aj s právnym názorom NS SR, ktorý uviedol v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 na strane 24, cit.: „Podľa názoru odvolacieho súdu, v zmysle vyššie uvedených dôvodov, postup podľa § 27 ods. 12, t. j. určenie dobývacieho priestoru inej organizácii, resp. jeho zrušenie bol podľa banského zákona účinného do 31. mája 2007 namieste vtedy, ak po dôkladnom prieskume vykonanom správnym orgánom vyšla najavo skutočnosť, že organizácia, ktorá má určený dobývací priestor v dobývacom priestore nevykonáva žiadnu banskú činnosť, tento skutočne nevyužíva, nevykonáva bezdôvodne žiadne práce smerujúce k dobývaniu ložiska, prípadne sa správa špekulatívne.

V prípade, ak organizácia, ktorá má určený dobývací priestor umelo predlžuje začiatok dobývania ložiska, potom je určite efektívnejšie, z hľadiska jeho využitia, tento určiť inej organizácii.

V opačnom prípade, ak organizácia, ktorá má určený dobývací priestor, vykonáva v dobývacom priestore práce smerujúce k začatiu vlastného dobývania, avšak k predĺžovaniu prípravných prác resp. k oddaľovaniu začatia vlastnej ťažby dochádza napríklad pod vplyvom sťažených prírodných podmienok, potom určenie tohto priestoru inej organizácii bez náležitého vyhodnotenia efektívnosti a racionálnosti takéhoto postupu je otázne.“

a na strane 27, cit. „v ďalšom konaní budú správne orgány viazané právnym názorom odvolacieho súdu, za účelom riadneho zistenia skutočného stavu doplnia dokazovanie v naznačenom smere, zväžia proporcionalitu ochrany legitímneho cieľa a intenzity zásahu do žalobcových práv garantovaných zákonom a na základe toho vo veci opätovne rozhodnú, pričom svoje rozhodnutie aj náležité odôvodnia.“ tým, že po vykonanom dôkladnom prieskume zistil skutočnosť, že R., ktorý mal určený DP G., od 1. 1. 2002 do 1. 1. 2005 nevykonával žiadnu banskú činnosť, DP G. skutočne nevyužíval a nevykonával žiadne práce smerujúce k dobývaniu ložiska. OBÚ v S. v napadnutom rozhodnutí zväzil proporcionalitu ochrany legitímneho cieľa a intenzity zásahu do práv organizácie R. garantovaných zákonom a na základe toho vo veci opätovne rozhodol, pričom svoje rozhodnutie aj náležité odôvodnil.

OBÚ v S. v súlade správnym názorom NS SR, ktorý uviedol v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 na strane 24, hodnotil okrem iného aj náklady spoločnosti R. vynaložené na banskú činnosť v období od 1. 1. 2002 do 1. 1. 2005, pričom zistil, že

nedostatok finančných prostriedkov spoločnosti R. bol, ak nie jediným, tak určite rozhodujúcim dôvodom prerušenia prác v DP G. Ak mal R. dostatok finančných zdrojov na financovanie prác na otváraní ložiska mastenca, tak sa treba celkom vážne zaoberať úvahami, prečo ich teda na tieto práce aj neuvolnil, prečo banskú činnosť nefinancoval a či sa nesprával špekulatívne. Ak na druhej strane finančné prostriedky R. nemal, tak možno tvrdiť, že nielenže by výhradné ložisko z povrchu nesprístupnil, ale s dobývaním ložiska mastenca v DP G. by ani nikdy nezačal.

Dôvody hodnotenia prevádzkových a administratívnych nákladov spoločnosti R. OBÚ v S. v napadnutom rozhodnutí správne vyhodnotil a aj riadne odôvodnil.

OBÚ v S. v súlade správnym názorom NS SR, ktorý uviedol v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 na strane 24 v konaní skúmal aj vývoj cien mastenca na svetových trhoch, či nemali vplyv na nečinnosť organizácie R. Dôvody v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnil.

OBÚ v S. v súlade správnym názorom NS SR, ktorý uviedol v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 na strane 24 v konaní skúmal špekulatívne konanie organizácie R. Dôvody v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnil.

OBÚ v S. vydal napadnuté rozhodnutie, proti ktorému podal odvolateľ odvolanie.

Hlavný banský úrad v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie a predložený spisový materiál a po preskúmaní veci skonštatoval, že OBÚ v S. v konaní o určenie DP G. inej organizácii na základe výberového konania postupoval podľa § 27 ods. 12 banského zákona účinného od 1. 1. 2002 do 31. 5. 2007 a jednoznačne zistil, že R. v období od 1. 1. 2002 do 1. 1. 2005 ložisko vyhradeného nerastu mastenca nedobýval a preto DP G. určil na základe výsledku výberového konania právnomu nástupcovi organizácie E., ktorá 11. 01. 2006 zanikla bez likvidácie rozhodnutím jediného spoločníka a bola zlúčená s V.

OBÚ v S. v konaní o určenie DP G. inej organizácii na základe výberového konania postupoval aj podľa právneho názoru NS SR, ktorý uviedol v uznesení č. 6 Sžo/61/2007-121 z 27. 2. 2008 a v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011 a pre rozhodnutie si zadovážil dostatok podkladov, doplnil dokazovanie, vo veci riadne zistil skutkový stav správne, zväzil proporcionalitu ochrany legitímneho cieľa a intenzity zásahu do práv organizácie R. garantovaných zákonom, opätovne preskúmal a preukázal verejný záujem spočívajúci vo

využívání, t. j. dobývání výhradných ložísk. OBÚ v S. pritom preukázal, že R. DP G. na jeho účel nevyužíval, bezdôvodne nevykonával otváрку a prípravu smerujúcu k jeho dobývaniu, čo aj podľa názoru Hlavného banského úradu možno posúdiť tak, že R. negoval princíp uvedený v § 1 banského zákona, ktorého účelom je ustanoviť zásady ochrany a racionálneho využívania nerastného bohatstva, najmä pri geologickom prieskume, otváрке, príprave a dobývání ložísk nerastov, úprave a zušľachtování nerastov vykonávanom v súvislosti s ich dobývaním, ako aj bezpečnosti prevádzky a ochrany životného prostredia pri týchto činnostiach a nie nevyužívanie nerastného bohatstva. Napadnuté rozhodnutie obsahovalo všetky zákonom stanovené formálne i obsahové náležitosti, vydal ho orgán na to príslušný, pričom postupoval v medziach zákonov platných a účinných v čase rozhodnom pre konanie a postupoval aj podľa právneho názoru NS SR, ktorý uviedol v uznesení č. 6 Sžo/61/2007-121 z 27. 2. 2008 a v rozsudku č. 2 Sžo/132/2010 z 18. 5. 2011.

OBÚ v S. z podkladov vyvodil správne právne závery, ktoré aj náležité odôvodnil. Preto je napadnuté rozhodnutie zákonné a správne.

Hlavný banský úrad o odvolaní organizácie R. proti rozhodnutiu OBÚ v S. č. 157-920/2012 z 30. 3. 2012 o určení DP G. inej organizácii rozhodnutím č. 808-1482/2012 z 1. augusta 2012 rozhodol tak, že odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie OBÚ v S. potvrdil.

Rozhodnutie Hlavného banského úradu nadobudlo právoplatnosť 6. augusta 2012.

Tunajšiemu úradu z jeho doterajšej úradnej činnosti je známa skutočnosť, že k dnešnému dňu na príslušnom Krajskom súde v Bratislave nebola podaná žaloba proti Rozhodnutiu č. 808-1482/2012 z 1. 8. 2012.»

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že Hlavný banský úrad dosiaľ neeviduje proti svojmu rozhodnutiu č. 808-1482/2012 z 1. augusta 2012 podanie žaloby ani iného právneho prostriedku.

Ešte pred rozhodnutím o sťažnosti vo veci samej sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz (ďalej aj „oznamovateľ“) listom z 28. marca 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámil, že vo veciach uvedených v oznámení je členom senátu IV. ÚS (ako sudca spravodajca, resp. člen senátu).

Vo všetkých uvedených veciach figuruje na strane odporcu (aj) najvyšší súd, a to v rámci jeho rozhodovacej činnosti (trestnoprávnej, občianskoprávnej, obchodnoprávnej a správnej). Oznamovateľ, aj keď sa necítil byť v uvedených veciach predpojatý pri výkone funkcie sudcu a bol pripravený rozhodnúť o sťažnostiach objektívne a nestranne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie JUDr. Š. H. (predsedu najvyššieho súdu) z 22. februára 2013 proti jeho osobe, ako aj (ii) JUDr. Š. H. v televízii 21. februára 2013 a 11. marca 2013 prezentované osobné invectívy proti jeho osobe predložil vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Prvý senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 rozhodol, že sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 85/2012 nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie. V nadväznosti na to IV. senát ústavného súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľky pokračoval ďalej.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Tomuto základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zodpovedá uplatňovanie zásady prednosti ústavne konformného výkladu, ktorý ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska

požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkom konania poskytuje pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov [§ 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], t. j. v konaní, v ktorom fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené Občianskym súdnym poriadkom na poskytnutie ochrany v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom preukáže existenciu dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany. Poskytnutie takejto právnej ochrany však nemožno považovať za právo na úspech v predmetnom konaní (m. m. II. ÚS 4/94).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/132/2010 z 18. mája 2011 vydaným v správnom súdnictve.

Sťažovateľka predovšetkým namieta nesprávne právne posúdenie veci najvyšším súdom, ako aj nedostatočné odôvodnenie jeho právneho názoru v označenom rozhodnutí. Sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Podľa sťažovateľky namietaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 132/2010 z 18. mája 2011

- je nepreskúmateľný, vnútorne protirečivý, nekonzistentný, ignorujúci skutkové zistenia uskutočnené v rámci správneho konania,

- bez bližšej argumentácie si osvojuje výklad zákona, ktorý je v príkrom rozpore s jasným autentickým znením, ako aj s jeho vlastným výkladom prezentovaným na inom mieste v namietanom rozsudku, ako aj s doterajšou ustálenou rozhodovacou činnosťou správnych orgánov i súdov Slovenskej republiky (nesprávne vykladá § 27 ods. 12 banského zákona v znení účinnom od 1. januára 2002 o trojročnej lehote pri určení dobývacieho priestoru inej organizácii,

- je nepredvídateľný, ničím nepodložený, pretože originálne posudzuje vec rozhodovanú správnymi orgánmi, ako aj Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), neodôvodnene sa odchyľujúc od znenia banského zákona a jeho doteraz stabilného výkladu, dospieva k záverom, ktoré nevyplývajú zo žiadneho racionálneho ani logického výkladu.

Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať či nahrádzať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha výklad a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto preskúmava len to, či si tieto zákony nevyložili všeobecné súdy spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

Skutkové a právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozsudku okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. mája 2011 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Zásady ochrany a racionálneho využívania nerastného bohatstva, najmä pri geologickom prieskume, otváraní, príprave a dobývaní ložísk nerastov, úprave a zušľachtovaní nerastov vykonávanom v súvislosti s ich dobývaním, ako aj bezpečnosti prevádzky a ochrany životného prostredia pri týchto činnostiach upravuje banský zákon.

Podľa § 24 ods. 1 tohto zákona účinného do 31. mája 2007 na dobývanie výhradného ložiska sa organizácii, ktorá má príslušné banské oprávnenie, určí dobývací priestor. Určenie dobývacieho priestoru oprávňuje organizáciu na dobývanie výhradného ložiska.

Podľa ods. 11 dobývať výhradné ložisko v určenom dobývacom priestore môže organizácia po vydání povolenia banskej činnosti obvodným banským úradom podľa osobitných predpisov.

Podľa § 27 ods. 1 dobývací priestor, jeho zmenu a zrušenie určí obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.

Podľa ods. 12 obvodný banský úrad zruší dobývací priestor na návrh organizácie, ak sa dobývanie výhradného ložiska ukončilo alebo trvalé zastavilo a bola ukončená likvidácia hlavných banských diel a lomov. Obvodný banský úrad zruší dobývací priestor alebo ho určí inej organizácii na základe výberového konania (§ 24 ods. 4 až 10), ak organizácia, ktorej bol určený, do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu nezačala výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie prerušila na dlhší čas ako tri roky.

Podľa § 43a konania začaté pred účinnosťou tohto zákona (1. jún 2007) sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 18 ods. 2 Správneho poriadku konanie je začaté dňom, keď podanie účastníka konania došlo správne orgánu príslušnému vo veci rozhodnúť. Pokiaľ sa konanie začína na podnet správneho orgánu, je konanie začaté dňom, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.

Z administratívneho spisu je nepochybné, že žalobcovi bol určený dobývací priestor „G.“ 24. júna 1997, kedy Obvodný banský úrad v S. vydal osvedčenie, že žalobca nadobudol na základe zmluvy s Geologickou službou Slovenskej republiky všetky práva k predmetnému dobývaciemu priestoru uvedené v § 24 banského zákona. Podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2001 neexistovala v banskom zákone lehota, ktorá by

určovala, dokedy je subjekt, ktorému bol určený dobývací priestor, povinný začať so samotným dobývaním ložiska.

Zákonom č. 588/2001 Z. z., účinným od 1. januára 2002 bolo novelizované znenie § 27, kde bol zavedený ods. 12 a v ňom uvedená povinnosť pre organizáciu, ktorej bol dobývací priestor určený, do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu začať výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie neprerušiť na dlhší čas ako tri roky a s nesplnením tejto povinnosti spojené zákonné následky - oprávnenie banského úradu určiť dobývací priestor inej organizácii, resp. dobývací priestor zrušiť.

Ako správne v napadnutom rozsudku uviedol krajský súd, uplynutím trojročnej lehoty organizácii právo na dobývanie výhradného ložiska automaticky zo zákona nezaniká, ako sa mylne domnieva žalovaný aj účastník konania V. spol. s r. o. Márne uplynutie tejto lehoty vytvára predpoklad preto, aby obvodný banský úrad postupoval podľa § 27 ods. 12 druhá veta, t. j. zrušil dobývací priestor, alebo ho určil inej organizácii na základe výberového konania (§ 24 ods. 4 až 10).

V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú poukázal v napadnutom rozsudku aj krajský súd, trojročná lehota zavedená touto novelou platila nielen pre organizácie, ktorým bol určený dobývací priestor po 1. januári 2002, ale aj pre organizácie, ktorým bol určený dobývací priestor pred 1. januárom 2002 s tým, že v druhom prípade - a taký bol aj prípad žalobcu, trojročná lehota začala plynúť dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 588/2001, t. j. 1. januára 2002. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mal začať s dobývaním výhradného ložiska v určenom dobývacom priestore najneskôr 1. januára 2005.

Zo spisového materiálu vyplýva, že správne konanie o určenie dobývacieho priestoru „G.“ inej organizácii bolo začaté pred účinnosťou zákona č. 219/2007 Z. z. prvým úkonom správneho orgánu voči žalobcovi, v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia Správneho poriadku, t. j. doručením oznámenia o určení dobývacieho priestoru „G.“ inej organizácii z 3. januára 2005. V tomto liste správny orgán prvého stupňa oznamuje žalobcovi, že 1. októbra 2001 bola prerušená banská činnosť v dobývacom priestore „G.“ a táto bola obnovená až 18. novembra 2004, čo je čas dlhší ako tri roky a preto podľa § 27 ods. 12 banského zákona požiadal správny orgán ešte v decembri 2004 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o uverejnenie oznámenia o začatí výberového konania podľa § 24

ods. 4 až 10 banského zákona, ktoré bolo uverejnené v Obchodnom vestníku 30. decembra 2004.

Je zrejmé, že správny orgán v oznámení z 3. januára 2005 uviedol ako dôvod určenia dobývacieho priestoru „G.“ inej organizácii prerušenie banskej činnosti žalobcu na čas dlhší ako tri roky, pričom túto lehotu počítal od 1. októbra 2001, hoci zákon účinný v tom čase žiadnu lehotu pre začatie dobývania neurčoval.

Ako bolo uvedené vyššie, v prípade žalobcu mohla začať trojročná lehota uvedená v § 27 ods. 12 banského zákona plynúť až 1. januára 2002 a skončila 1. januára 2005, t. j. k tomuto dátumu bolo potrebné zo strany správneho orgánu skúmať, či žalobca začal alebo nezačal určený dobývací priestor „G.“ dobývať.

Zo spisového materiálu vyplýva, že Obvodný bankský úrad v S. vydal 31. mája 2004 rozhodnutie, ktorým bola žalobcovi povolená banská činnosť najneskôr do 13. novembra 2006 a tiež že 8. decembra 2004 bola pracovníkmi Obvodného banského úradu v S. vykonaná miestna obhliadka za účelom kontroly vykonávania povolenej banskej činnosti v dobývacom priestore „G.“, v zápisnici z ktorej sa konštatovalo, že neboli zistené skutočnosti svedčiace o porušovaní platných právnych predpisov.

Zo zápisnice nevyplýva, či žalobca začal alebo nezačal vykonávať práce bezprostredne smerujúce k dobývaniu samotného ložiska, chýba taktiež fotodokumentácia zachytávajúca reálny stav na stavenisku, resp. v podzemných priestoroch. Skutočnosť, že žalobca nezačal s ťažbou mastenca vyplýva z ročných správ o banskej činnosti za rok 1999 až 2003. Správa z roku 2004 sa v administratívnom spise nenachádza.

V dôvodovej správe k novele banského zákona, ktorá zaviedla trojročnú lehotu (zák. č. 588/2001, § 27 ods. 12, bod 10 dôvodovej správy) sa uvádza, že: „... v praxi sú časté prípady, keď organizácia má určený dobývací priestor viac rokov, ale v dobývacom priestore nevykonáva žiadnu činnosť z rôznych, niekedy aj špekulatívnych dôvodov a nemá ani záujem previesť dobývací priestor na inú organizáciu, ktorá by bola schopná výhradné ložisko dobývať a o dobývanie má záujem. Novelou banského zákona sa splnomocňuje obvodný bankský úrad ako orgán Štátnej banskej správy vykonávajúci hlavný dozor nad využívaním nerastného bohatstva zrušiť dobývací priestor alebo tento určiť inej organizácii, ak organizácia do troch rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu nezačala výhradné ložisko dobývať alebo dobývanie bezdôvodne prerušila na dobu dlhšiu

ako tri roky (krátkodobé prerušenia dobývania sa nesčítavajú), a to formou výberového konania, uskutočneného podľa § 24 ods. 4 až 10 zákona...“.

Z uvedeného je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo zavedením trojročnej lehoty posilniť ochranu nerastného bohatstva okrem iného aj jeho racionálnym a čo najefektívnejším využívaním pri súčasnom zaistení bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a zabezpečení starostlivosti o životné prostredie.

Podľa názoru odvolacieho súdu, v zmysle vyššie uvedených dôvodov, postup podľa § 27 ods. 12, t. j. určenie dobývacieho priestoru inej organizácii, resp. jeho zrušenie bol podľa banského zákona účinného do 31. mája 2007 namieste vtedy, ak po dôkladnom prieskume vykonanom správnym orgánom vyšla najavo skutočnosť, že organizácia, ktorá má určený dobývací priestor v dobývacom priestore nevykonáva žiadnu činnosť, tento skutočne nevyužíva, nevykonáva bezdôvodne žiadne práce smerujúce k dobývaniu ložiska, prípadne sa správa špekulatívne.

V prípade, ak organizácia, ktorá má určený dobývací priestor umelo predlžuje začiatok dobývania ložiska, potom je určite efektívnejšie, z hľadiska jeho využitia, tento určiť inej organizácii.

V opačnom prípade, ak organizácia, ktorá má určený dobývací priestor, vykonáva v dobývacom priestore práce smerujúce k začatiu vlastného dobývania, avšak k predlžovaniu prípravných prác resp. k oddiaľovaniu začatia vlastnej ťažby dochádza napríklad pod vplyvom sťažených prírodných podmienok, potom určenie tohto priestoru inej organizácii bez náležitého vyhodnotenia efektívnosti a racionálnosti takéhoto postupu je otázne.

Táto otázka nadobúda na vážnosti o to viac v prípade ako je tento, keď 31. mája 2004 vydal Obvodný banský úrad v S. rozhodnutie, ktorým bola žalobcovi povolená banská činnosť najneskôr do 13. novembra 2006, 8. decembra 2004 bola vykonaná miestna obhliadka za účelom kontroly vykonávania povolenej banskej činnosti v dobývacom priestore „G.“, v zápisnici z ktorej sa konštatovalo, aké práce boli v dobývacom priestore vykonané a že neboli zistené skutočnosti svedčiacie o porušovaní platných právnych predpisov a následne obvodný banský úrad s formálnym konštatovaním márneho uplynutia zákonnej lehoty, navyše počítanej nesprávne a bez relevantného prieskumu v dobývacom priestore, pristúpil predčasne k vyhláseniu výberového konania (30. december 2004, t. j.

pred uplynutím zákonnej trojročnej lehoty) a bez akéhokoľvek vyhodnotenia efektívnosti takéhoto postupu určil dobývací priestor „G.“ inej organizácii.

Odvolaací súd súhlasí s tvrdením žalovaného, že Ústava Slovenskej republiky zaväzuje správne orgány konať iba na jej základe a v jej medziach a rozsahu spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Avšak v danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány podľa týchto zásad nepostupovali.

Predovšetkým nesprávne určili lehotu v ktorej mal žalobca začať s dobývaním určeného priestoru. Odvolaací súd súhlasí s názorom žalobcu, že krajský súd nemohol tento nedostatok odstrániť pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, keďže úlohou správneho súdu je prieskum zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy a nie odstraňovanie ich nedostatkov. „Uplynutie zákonom stanovenej trojročnej lehoty obvodný banský úrad ako aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí určili nesprávne, pretože začiatok jej plynutia počítali od určenia dobývacieho priestoru resp. jeho prevodu žalobcovi a nie až od nadobudnutia účinnosti zák. č. 558/2001 Z. z., a preto už len z tohto dôvodu nemožno v duchu zásady „z nepráva nemôže vzniknúť právo“ považovať postup správnych orgánov za zákonný.

Správne orgány taktiež nedostatočne zistili skutkový stav, keď sa nezaoberali s aktuálnym stavom prác na otvárke, príprave a dobývaní ložiska v dobývacom priestore „G.“ ku dňu uplynutia zákonnej lehoty, napriek tomu že z miestnej obhliadky z 8. decembra 2004 im bolo známe, že žalobca v predmetnom dobývacom priestore činnosť vykonáva a z tvrdení žalobcu vyplývalo, že žalobca na uvedenom dobývacom priestore už preinvestoval cca 120 000 000 Sk. Inými slovami nevysporiadali sa s otázkou, či došlo k faktickému splneniu predpokladu pre postup podľa § 27 ods. 12 banského zákona a napriek tomu vyhlásili výberové konanie podľa § 24 ods. 4 až 10 banského zákona.

Odvolaací súd upozorňuje na tú skutočnosť, že zákonná definícia pojmu dobývanie, ako Činnosti organizácie v dobývacom priestore, prostredníctvom ktorej dôjde k získaniu nerastu z ložiska dobývacími metódami, bola zavedená do banského zákona až novelou -zák. č. 219/2007 Z. z. účinným od 1. júna 2007, preto reštriktívny výklad pojmu „začatie dobývania“ výhradného ložiska, ktorý si osvojili správne orgány v decembri 2004, bez náležitého odôvodnenia nie je správny.

Na záver odvolací súd upozorňuje na to, že právne normy nepôsobia vo vákuu, ale v spoločnosti a ich hlavným cieľom je úprava spoločenských vzťahov tak, aby dochádzalo iba v nevyhnutných prípadoch a v súlade s verejným záujmom k čo najmenším zásahom do práv a právom chránených záujmov právnických a fyzických osôb.

Preto správny orgán pri vydaní individuálneho správneho aktu, ktorým nepochybne vždy dochádza k zásahu do subjektívnych práv jednotlivcov musí tento zásah vyhodnotiť zo všetkých hľadísk, najmä pokiaľ ide o jeho súlad s verejným záujmom a proporcionalitu.

V danom prípade nepochybne verejným záujmom bolo čo najefektívnejšie využitie dobývacieho priestoru „G.“, avšak bez akéhokoľvek vyhodnotenia a porovnania výhodnosti ponechania predmetného dobývacieho priestoru žalobcovi, resp. jeho určenia inej organizácii, bolo rozhodnutie žalovaného predčasné, nezrozumiteľné a nedostatočne odôvodnené.

Z uvedených dôvodov sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach a uznal námietky žalobcu za dôvodné, nakoľko dospel k záveru, že postup žalovaného a napadnuté rozhodnutie nie je v súlade so zákonom, keďže zistenie skutkového stavu je nedostatočné na posúdenie veci, a preto sú tu dôvody na zrušenie rozhodnutia žalovaného aj správneho orgánu prvého stupňa podľa § 250j ods. 2 písm. c) OSP.

Keďže Krajský súd v Košiciach žalobu zamietol, postupoval odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP tak, že rozhodnutie krajského súdu zmenil, keďže neboli splnené podmienky na jeho zrušenie ani potvrdenie.

Vzhľadom na to, že podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie je úlohou súdov pri preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov nahrádzať ich činnosť najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, zrušil odvolací súd napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa a vrátil im vec na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní budú správne orgány viazané právnym názorom odvolacieho súdu, za účelom riadneho zistenia skutočného stavu doplnia dokazovanie v naznačenom smere, zväžia proporcionalitu ochrany legitímneho cieľa a intenzity zásahu do žalobcových práv garantovaných zákonom a na základe toho vo veci opätovne rozhodnú, pričom svoje rozhodnutie aj náležité odôvodnia.»

V súvislosti s preskúmaním rozsudku najvyššieho súdu, ktorý bol vydaný v konaní podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku, podľa názoru ústavného súdu treba predovšetkým zohľadniť špecifiká tohto konania (správne súdnictvo).

Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (napr. IV. ÚS 155/2012). Z hľadiska týchto špecifik správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľky proti označenému rozsudku najvyššieho súdu.

Ústavný súd pre posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu považoval za kľúčové posúdenie, či spôsob, ktorým najvyšší súd zdôvodnil svoj právny názor o nezákonnosti postupu a rozhodnutí správnych orgánov, ako aj záver o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, je ústavne konformný. Úlohou ústavného súdu bolo ďalej posúdiť, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorými najvyšší súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/132/2010 z 18. mája 2011, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu č. k. 7 S/25/2009-207 z 3. februára 2010 tak, že rozhodnutie Hlavného banského úradu č. 26/34/2009 z 12. januára 2009, ako aj rozhodnutie obvodného banského úradu č. 329-1506/2008 z 2. júla 2008 zrušil a vec vrátil správnym orgánom na ďalšie konanie, je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné.

Podľa ústavného súdu najvyšší súd neopúšťa svoj vlastný právny názor, ako to tvrdí sťažovateľka, naopak, zotrváva pri kľúčovom argumente o „*povinnosti správneho orgánu skúmať, či... začal alebo nezačal určený dobývací priestor dobývať v lehote od 1. 1. 2002*“

do 1. 1. 2005“. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom vyložil a aplikoval vo svojom rozsudku § 27 ods. 12 banského zákona, ktorý bol zavedený zákonom č. 558/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb. (ďalej len „novela banského zákona“), účinným od 1. januára 2002 o povinnosti do 3 rokov od určenia dobývacieho priestoru alebo jeho prevodu začať výhradne ložisko dobývať alebo dobývanie neprerušiť na čas dlhší ako 3 roky a vo svojom rozhodnutí uzavrel spor o plynutie 3-ročnej lehoty na dobývanie, pričom nesúhlasil ani s názorom žalobcu, že táto lehota plynie od 30. novembra 2001 (faktické prerušenie banskej činnosti), ani s názorom žalovaného, že lehota plynie od 1. októbra 2001 (prvotné oznámenie o prerušení banskej činnosti). Najvyšší súd konštatoval, že v zmysle jeho ustálenej judikatúry 3-ročná lehota zavedená novelou banského zákona platila nielen pre organizácie, ktorým bol určený dobývací priestor po 1. januári 2002, ale aj pre organizácie, ktorým bol určený dobývací priestor pred 1. januárom 2002, s tým, že v druhom prípade - a taký bol aj tento prípad - 3-ročná lehota začala plynúť od nadobudnutia účinnosti novely banského zákona, t. j. od 1. januára 2002. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mal začať s dobývaním výhradného ložiska v určenom dobývacom priestore najneskôr 1. januára 2005.

Správne konanie o určenie dobývacieho priestoru v inej organizácii bolo začaté pred účinnosťou zákona č. 219/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov urobením prvého úkonu prvostupňového správneho orgánu z 3. januára 2005. Prvostupňový správny orgán v rámci tohto úkonu oznámil žalobcovi, že 1. októbra 2001 bola prerušená banská činnosť v dobývacom priestore a bola obnovená až 18. novembra 2004, čo je čas dlhší ako 3 roky. Podľa najvyššieho súdu je zřejmé, že prvostupňový správny orgán uviedol ako dôvod určenia dobývacieho priestoru inej organizácii prerušenie banskej činnosti žalobcu na čas dlhší ako 3 roky, pričom túto lehotu nesprávne počítal od 1. októbra 2001, keďže banský zákon účinný v tom čase žiadnu lehotu na začatie dobývania neustanovoval. Otázka počítania lehoty nadobúdala na vážnosti v súvislosti s tým, že obvodný banský úrad vydal 31. mája 2004 rozhodnutie o povolení banskej činnosti žalobcovi najneskôr

do 13. novembra 2006; pritom 8. decembra 2004 bola vykonaná miestna obhliadka na účel kontroly vykonávania povolenej banskej činnosti v dobývacom banskom priestore. Následne obvodný bankský úrad formálne konštatoval márne uplynutie zákonnej lehoty (navyše počítanej nesprávne) a bez dostatočného prieskumu v dobývacom priestore predčasne pristúpil k vyhláseniu výberového konania (30. december 2004) pred uplynutím zákonnej 3-ročnej lehoty a bez vyhodnotenia účinnosti takéhoto postupu určil dobývací priestor inej organizácii. Z uvedených dôvodov sa najvyšší súd nestotožnil s rozhodnutím krajského súdu a uznal námietky žalobcu za dôvodné, pretože dospel k záveru, že postup žalovaného a napadnuté rozhodnutie nie sú v súlade so zákonom, keďže zistenie skutkového stavu bolo nedostatočné na posúdenie veci, a preto konštatoval existenciu dôvodov na zrušenie rozhodnutí správnych orgánov podľa § 250j ods. 2 písm. c) OSP.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nedostatočného „nesprávne zisteného“ skutkového stavu ústavný súd tiež uvádza, že podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, t. j. ktorý tu bol v čase rozhodovania žalovaného správneho orgánu o odvolaní proti prvému rozhodnutiu.

Podľa názoru ústavného súdu sa odôvodneniu právneho názoru najvyššieho súdu nedá vyčítať svojvoľnosť. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od príslušných ustanovení zákona, že by zásadne poprel ich účel a význam. V danom prípade výklad dotknutých ustanovení bankského zákona (§ 24 ods. 4 až 10, § 27 ods. 12) vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu o zmene rozhodnutia krajského súdu a o zrušení rozhodnutí správnych orgánov korešponduje so skutkovým stavom, nie je popretím ich zmyslu, a je preto ústavne udržateľný.

Pre rozhodnutie ústavného súdu bola podstatná aj informácia o tom, že obvodný bankský úrad aj Hlavný bankský úrad sa vysporiadali s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 132/2010 z 18. mája 2011, ktorým zrušil ich rozhodnutia a vrátil im vec na opätovné rozhodnutie, a že vec bola 6. augusta 2012 právoplatne uzavretá v prospech

sťažovateľky nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Hlavného banského úradu č. 808-1482/2012 z 1. augusta 2012 v spojení s rozhodnutím obvodného banského úradu č. 157-920/2012 z 30. marca 2012. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd sťažnosti nevyhovet.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto nálezu rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2013